

PIARISTA DIÁK

Kedves Barátaim! Öregdiáktársaim!

A Magyar Piarista Diákszövetség Elnökségével egyeztetve Szövetségünk ez évi tisztújító közgyűlését 2024. május 25-én, délután 14:00 órára összehívom. Helyszíne a Duna-parti Piarista Kápolna (Budapest V. Piarista utca 1., bejárat a Gimnázium főkapuján). A lift használatát a rászorulóknak részére biztosítjuk.

A fenti időpontban megállapított határozatképtelenség esetén a közgyűlést azonos napirendi pontokkal és azonos helyszínnel ugyanezen a napon délután 15:00 órára hívom össze. Ez a megismételt közgyűlés már a megjelentek számától függetlenül határozatképesnek minősül.

Feltétlen gyertek el, hiszen tisztújítás lesz!

A közgyűlés napirendje:

1. Szentmise.
2. Megnyitó, üdvözlés, a levezető elnök megválasztása.
3. A napirend elfogadása.
4. Az írásbeli beszámolók szóbeli kiegészítése, vita és határozathozatal.
 1. elnöki beszámoló
 2. főtitkári beszámoló
 3. választmányi elnöki beszámoló.
5. Az MPDSZ 2023. évi beszámolójának és a közhasznúsági mellékletnek, valamint a Felügyelő Bizottság jelentésének ismertetése és elfogadása, vita és határozathozatal.
6. Az MPDSZ 2024. évi költségvetésének ismertetése és elfogadása, vita és határozathozatal.
7. A módosított Alapszabály ismertetése és elfogadása, vita és határozathozatal. (Szeretnénk beemlíteni Alapszabályunkba az online elnökségi és választmányi ülések lehetőségét, a választmányi titkárt, emellett szinkronizálni kell az Alapszabályt a hatályos jogszabályokkal).
8. A jelenlegi Elnök, az Elnökség, az FB és a Választmány mandátuma lejártának bejelentése.
9. A Jelölőbizottság javaslatának ismertetése az elnökjelölt(ek)nek, a Felügyelő Bizottság elnökének és a Választmányba szavazással kerülő jelölteknek személyére; helyszíni javaslatok megtétele, határozathozatal a jelölőlista véglegesítéséről.
10. Az elnökjelölt(ek) rövid bemutatkozása.
11. A Szavazatszámoló Bizottság megválasztása.
12. Titkos szavazás az Elnök, az FB elnök és a Választmány tagjainak személyére.
13. Szavazatszámolás.
14. A szavazás eredményének ismertetése.
15. Az MPDSZ megválasztott Elnökének köszöntője és zárszava.
16. Kitüntetések átadása.

A beszámolókhöz kapcsolódó írásbeli anyagok a közgyűlés előtt megtekinthetők lesznek honlapunkon (mpdsz.hu).

Budapest, 2024. március 18.
Balázs Sándor, a leköszönő

Ajánld fel személyi jövedelemadód 1%-át az MPDSZ-nek!

Ahogy már évek óta megszokhattad, idén is rendelkezhetsz az adód 2x1%-áról!
A személyi jövedelemadó 1%-ról valamely társadalmi szervezet vagy alapítvány javára rendelkezhetünk.

Ha szeretnéd támogatni a Diákszövetség törekvéseit, akkor a Magyar Piarista Diákszövetséget tüntesd föl kedvezményezettként! Adószáma: 19013581-1-41.

A másik 1% valamely egyháznak ajánlható fel. A Magyar Katolikus Egyház technikai száma: 0011.

1%

Kedves Barátaim! Öregdiáktársaim!

2023 decemberében vehetted kézbe - a hagyományoknak megfelelően - azt a főtikári levelet, amelyben a Diákszövetség ideai működésének biztosítását szolgáló **tagdíjfizetési információkat** osztottam meg.

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani azoknak, akik évről évre megbízhatóan fizetik a tagdíjat, hiszen ezáltal válik lehetővé, hogy számos piarista vonatkozású program, illetve rendezvény megvalósulhasson.

A tavalyi évben ilyen rendezvény volt például:

- a budapesti gimnáziumban megszervezett **Piarista Bor- és Grillterasz**, illetve **Piarista Szalon**;
- a kecskeméti **Piarista Vacsora**;
- a mosonmagyaróvári **piarista zenés borest, kispályás foci kupa**, illetve **végzős diákok szerenádjá**;
- a tatai **Patrocínium**;
- a váci **Piarista Vacsora**, illetve **családi nap**.

Ha esetleg mostanáig bármely okból nem került sor az aktuális vagy azt megelőző időszak vonatkozásában a tagdíjfizetésre, kérlek, hogy pótolod, az alábbiak figyelembevételével.

A **2024. évi tagdíj** mértéke aktív keresők számára **7000 Ft**, nyugdíjasoknak és tanulóknak **3000 Ft**.

Kérjük, ha lehetőséged van rá, **átutalással** rendezd a befizetést, a közlemény rovatban jelezve a tagdíjfizetést. (Magyar Piarista Diákszövetség, CIB Bank: **10700024-70492613-5110 0005** – külföldről történő utaláshoz: BIC(SWIFT) kód: CIBHUUHB IBAN szám: HU26 1070 0024 7049 2613 5110 0005).

A **75 év feletiektől** az elnökség korábbi döntése értelmében továbbra sem várunk el tagdíjfizetést, ugyanakkor köszönjük, ha támogatni tudják munkánkat.

Öregdiák barátsággal:

*Dr. Wiedemann János
főtikár*

Megemlékezés Antall József miniszterelnök halálának 30. évfordulójáról

„Nem vagyok hajlandó abból engedni, hogy nemzeti érzésű vagyok, hogy európai vagyok, hogy a parlamenti demokrácia talaján állok, utálom a náciizmust és utálom a kommunizmust.” – Antall József (1932-1993)

Diákszövetségünk emblemikus alakjára, a piarista öregdiák néhai miniszterelnök Antall Józsefre emlékezünk. Az Eleméry József egykori osztálytárssal készült interjúból és a fiának tollából származó megemlékezésből igen szépen felidézhetjük a politikus diáktárs egykori alakját, a mindig elegáns, kimért stílusú embert. Gondolkodása az életről, a magyar közülethez való hozzáállása átviláglik fia leírt gondolatain keresztül is. Magam is fontosnak tartom, hogy nem a mindennapi politikai csatározások voltak számára a legfontosabbak, hanem távlati célok vezérelték. Fia visszaemlékezésében idézi 1993 nyarán elhangzott mondatát: „Ha ma nem is, de évtizedekkel később biztos értik, méltányolják, amit tettem.”, majd saját szavaival folytatja: „Az élet igazságot szolgáltatott neki. Ha megkérdik, vagyont akar-e inkább vagy azt, hogy az EU Parlament épületszárnya egyszer majd viselje a nevét, csakis az utóbbit választotta volna.” Egyre inkább, noha lassan, de csak helyére kerül az Antall-i életmű. Diákszövetségünk ennek ápolásában igyekszik méltó szerepet vállalni.

Tavaly decemberben, halála 30. évfordulóján egy – nem feltétlen az Antall-i politikai oldalhoz tartozó – barátom Facebookra kiírt gondolatait idézném, amely megmutatja, a néhai piarista öregdiák tényleg minden magyar miniszterelnöke akart, és láthatóan tudott lenni. 1993-ban az óvodában gyertyaviaszt öntöttek dióhéjba, és az elkészült kis „mütyűrök” barátom akkori legbecesebb kincsei voltak. Amikor a Kacsamesék aktuális epizódja azon a bizonyos vasárnapon félbeszakadt, zavar és komorság ülte meg otthonukat. Édesapja látta, hogy gyermeke számára e helyzet értelmezhetetlen, így megkérte, hogy gyűjtsanak meg egy piros és egy zöld diógyertyát, a „bácsi emlékére”. Barátom azt írja, ma is fülébe csengenek édesapja szavai: „A politikusok általában egy fabatkát sem érnek, de ő jó ember volt, megérdemli.”

1990 június 3-án az MDF III. országos gyűlésén kijelentette: „Lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke szeretnék lenni.” Bárcsak hosszabb földi élet adatott volna neki! Hiányzik, de fontos gondolatait örökül hagyta nekünk, idézzük időnként, sok erőt adnak mindennapjainkban!

dr. Mikecz Tamás

Osztálytársi emlékezés - Interjú Eleméry Józseffel

Antall Józsefre, a Magyar Piarista Diákszövetség újraindítójára, az egykori kimagasló képességű piarista diákra, a rendszerváltoztatás utáni első miniszterelnökre emlékezés ereje az évek múlásával sem tört meg. Különösen vonatkozik ez a volt piarista diákokra és azok között is az egyre kisebb számban élő egykori osztálytársaira. Ezért is szerfölött érdekes az egykori osztálytársával, Eleméry Józseffel való találkozás, amikor is a szellemileg csodás frissességű építőmérnöktől híres osztálytársáról kérjük a visszaemlékezést.

- Pár évvel ezelőtt gyakran összefutottam Veled a diákszövetségi összejöveteleken, akkor is mindig Antall Józseffel kapcsolatos emlékeidről kérdeztelek. Most pár év múlva találkozva Veled a szokásos témáról faggatlak. Hogyan is kezdődött a közös gimnáziumi múltatok?

- 1942-ben – 10 évesen – iratkoztunk be a piarista gimnáziumba. Nyolc év állt előttünk. Osztályfőnökünk a latin-görög szakos kiváló tanár, Vékey Károly volt.

- Róla sokat hallottam, főleg a híres író, Boldizsár Iván visszaemlékezéseiből, aki baloldalra sodródása ellenére is hű maradt a piarista eszmeiséghez – nem tagadva meg azt. Kedvenc tanára és lelki irányítója volt Vékey tanár úr. De miért is került szóba Vékey tanár úr neve Antall Józseffel kapc solatban?

- Vékey tanár úrnak volt egy olyan - talán jó, talán rossz – szokása, hogy a diákjainak adott egy becenevet, és azon szólította meg őket a feleltetéskor.

- A tiéd mi volt?

- Fitos.

- Miért pont ez?

- Állítólag én pisze voltam – rám ragadt ez a név, érettségiig mindenki így szólított, de még később is.

- És Antall József milyen nevet kapott?

- Az Antall névből a Toncsi Jóska lett és így szólította meg a tanár úr. Érthetően, hát ez nem nagyon tetszett neki. Mi ezt a nevet persze vele szemben soha nem használtuk.

- Gondolom már akkor történelemből kiemelkedő volt a tudása, erre biztos felfigyeltetek, és különösen feltűnt ez a történelemtanárának.

- Gál István tanította nekünk a történelmet, akinek szokása volt félévenként kötelező jelleggel feleltetni minket. Szinte ünnepélyes hangon így szólította fel Antall Józsefet: „Kérem, tartson előadást az aktuális témáról!”. Mi meg szinte tátott szájjal hallgattuk a magas szinten pörgő előadást. Miként a Karinthy remekművében, a Tanár úr kéremben a jó tanuló örök jelképének számító Steinmann (a „grófnő”) ámulatba ejtő módon matekból felelt. Mi is így ámulunk...

- És a többi tantárgyból hogyan szerepelt? Gondolom, humán beállítottságú diákként a matekért, fizikáért nem rajongott.

- Szigorú, maximalista matektanáraink – élén a minket 3 évig tanító Öveges tanár úrral – nem sok örömet okoztak neki... Előttünk szinte büszkén hangoztatta, hogy

őt, ami nem érdekli, azzal nem is foglalkozik. Próbáltuk győzködni: „Ne hülyéskedj, muszáj!” Többen is segítőkészek voltunk hozzá, s az érettségire összekapta magát a nem kedvenc tárgyakból. Matekból, amikor csak tudtam és igényelte, én is segitettem neki. Általános volt körünkben a diszkrét súgás, ami Jóska barátunkat is a feleltetéskor sokszor átsegítette... De másokat is!

- Gondolom nálatok sem hiányoztak a szokásos diákcsinnyek. Ezekben ő hogyan vett részt?

- Ő ezekben nem vett részt, mondhatni „mérsékelt viszonultsággal”, de sohasem lekezelően viszonyult ezekhez.

- Mennyire voltál jóban vele? Közeli barátság volt köztetek?

- Jóban voltunk, de nem tartoztam a szűk baráti köréhez, mert ő Kiss György és Tar Pál diáktársaival állt igen szoros baráti kapcsolatban. De lényegében a többi osztálytársaival is szívélyes, mondhatni baráti viszonyban állt.

- Visszaemlékezve rá konzervatív beállítottságúnak tartottad őt? Viselkedése, modora, öltözködése szerint milyen is volt?

- Konzervatív módon, mindig elegánsan öltözött, de tudtuk róla, hogy ehhez megvolt az anyagi háttér is, mert édesapja akkoriban a koalíciós kormányban újjáépítési miniszter volt.

- Nem volt már akkor is feltűnően komoly?

- Elég komoly volt mindig, ugyanakkor jó szarkasztikus – de sohasem bántó, persze trágárságmentes - humorral átitatva.

- Szerinted mélyen vallásos volt? Vagy erre már nem emlékszel? Ő is járt ministrálni?

- Erre nem emlékszem, de ő is szorgosan járt a koraregeli „kötelező” misékre ministrálni.

- Ki volt a kedvenc tanára? Feltételezem, hogy a történelem tanárát, Dr. Gál Istvánt nagyon szerethette.

- Egyértelműen Gál tanár urat szerette legjobban, vele szinte haláláig tartotta a szoros kapcsolatot, rendszeresen felkeresve őt.

- Az egyházi iskolák államosítása hogyan érintett benetek? Tudom, hogy a jogutód az állami Ady Endre Gimnázium lett, amelyről a tablóképek a diákszövetségünk irodájának falán díszlik – persze Antall Józseffel és veled. Milyenek voltak a nem-paptanárok?

- A kiváló piarista atyák után a civil tanárok megjelenése nem töltötte el szívünket örömmel, de azért ha nehezen is, de elfogadtuk őket. 1950-ben érettségiztünk.

- Gondolom, a piarista évek megtették a hatásukat és az állami gimnáziummá „degradálódott” iskolában ragyogóan szerepeltek.

- Hát ez így volt!

- Csak az érettségi találkozókon találkoztál Antall Józseffel? Egyáltalán hogyan tartottad vele a kapcsolatot?

- Hajdanában nem laktunk távol egymástól, így a közös sétáinkon jókat beszélgettünk. Maradandó élményt jelentett az 1992-es érettségi találkozó, az ugye már a rendszerváltás után volt, és ő akkor ezen már -miniszterelnökként jelent meg.

- Hogyan emlékszel erre?

- Azon nemcsak a közös gimnáziumi emlékeket eleve-nítettük fel, ahogy általában máshol is szokásos, hanem Antall József, immár azon újdonsült miniszterelnökként, kérdéseinkre az aktuális napi problémákról hosszú, érdekes előadást tartott, még a Varsói Szerződés felmondásának krímibe illő részleteire is kitérve.

- És aztán még találkoztál vele?

- Az érettségi találkozók megritkultak. De mi alkalomszerűen, különösen a „hazalátogató” volt osztálytársaik, kisebb rendezvényein többször is találkoztunk. Minden esetben széles mosollyal, örömmel üdvözlöttük egymást.

-Szomorú, hogy egyre kevesebb embernek tudsz róla beszélni, ráadásul osztálytársaid közül már alig van valaki, akivel közösen tudtok rá visszaemlékezni. Hogyan őrzöd emléket?

- Csodálattal, szeretettel gondolok mindig rá, s amíg élünk, emléket mély tiszteletben tartjuk.

Minket, a Diákszövetség tagjait, fiatal és időset egyaránt nagyon érdekelt a visszaemlékezésed. Lapunk és az öregdiákok nevében köszönjük a beszélgetést, jó egészséget kívánva neked kérjük, őrizd, ápdold továbbra is osztálytársad, Antall József emléket.

Dr. Kölçsei Tamás

(Az interjút készítõ K.T. a Magyar Piarista Diákszövetség Antall József emlékéremmel kitüntetett öregdiák társunk, aki ezzel is szeretne adózni Antall József emlékének. – a szerk.)

Egy küzdelmes élet Magyarorszáért: 30 éve hunyt el Antall József Antall Péter – Nyakas Szilárd

Három éven át küzdött a halálos kórral. Emlékszem, 1993. augusztus 20-án délelőtt alig tudott lemenni a lépcsőn. Attól tartottam, hogy a Várban, a Szent István-szobor előtt nem tudja végigmondani az ünnepi beszédet. Egyik legjobb beszédét mondta el akkor: megidézve a magyar történelmet szölt a családról, az összetartozásról. Ahogy hallgattam, az jutott eszembe: „Te jó Isten, apám most búcsúzik az országtól! Csak mások észre ne vegyék!”. Harminc éve, 1993. december 12-én hunyt el Antall József, a rendszerváltás utáni első szabadon választott magyar miniszterelnök.

Apám színes egyéniségét az akkori tömegsajtó nem tudta, és a nyomasztó szociálliberális média túlsúlya miatt nem is akarta eljuttatni az emberekhez. Igaz, ő sem volt kitárulkozó típus. „Nem vagyok az a folyosón hercigeskedő kedves fiú, aki a diákok közt keresi az olcsó népszerűséget” – jellemezte magát a „pizsamás” interjújában. Ideje sem igen volt ilyesféle közszereplésre. Határozott elképzelése volt viszont arról, milyennek kell lennie egy magyar miniszterelnöknek. Ebbe nála az érzelmek ki- és megnyilvánításai nem fértek bele. És nem csupán azért, mert őt így nevelték, hanem azért is, mert szakítani akart azzal az atyáskodó politikával, amely a Kádár-korszakot jellemezte. Gyakran láttam iratai rendezése közben. Rendet akart maga után hagyni. Ötven százalék túlélési esélyt adott magának 1993 nyarán, a kölni sejtbeültetés előtt – „Ha ma nem is, de évtizedekkel később biztos értik, méltányolják, amit tettem.” Az élet igazságot szolgáltatott neki. Ha megkérdik, vagyont akar-e inkább vagy azt, hogy az EU Parlament épületszárnya egyszer majd viselje a nevét, csakis az utóbbit választotta volna.

Szölt a rádió

Soha nem állt le, mindig pörgött az agya valamin. Csak altatóval tudott elaludni. Vádolták, hogy nem ért a gazdasághoz. Nem neki, a szakembereknek kellett volna igazán megszabni a kiút forgalmi rendjét. Az irányt ismerte, hirdette. Egy Ludwig Erhard szintű közgazdászt kerestett, a német a szociális piacgazdaság atyjához mérhető. Igaz, ilyen szintű gazdasági-társadalmi átalakulásra addig sehol nem volt példa. Ugyanakkor nem engedett a szirénhangoknak. Magyarországot szabad és cselekvőképessé államnak akarta tudni. Jelentkeztek un. adósság-átvállalók, külföldi magyar érdekeltségű tőkésék, hogy az átvállalás fejében a privatizálást majd ők végzik el. Apám nem kívánta a magyar gazdaságot senkinek sem kiszolgáltatni. Az ország kettészakadását, a weimarizálódást mindenképpen el akarta kerülni. Tisztánlátónak ismertem. „A következő – 1994-es – választásokon arról dönt majd Magyarország, hogy visszazavazza-e a hatalomba a korábbi pragmatikus politikai elitet. Az MDF 12-14 százalékra esélyes” – állapította meg 1992 végén. (Az MDF 9,84 százalékot kapott.)

Rendszeres újságolvasó volt. A hetvenes-nyolcvanas években vasárnap délutánonként nálunk az egész család a napilapokat bújta, mellettük az Új Tükröt, az ÉS-t, valamint a Valóság c. folyóiratot forgattuk. Öniróniával „falusi olvasókörmek” hívta a családjukat. Kormányfőként minden szombat reggel 8 és 9 között végig böngészte az aznapi lapokat. Utána felhívta minisztereit, hogy olvasták-e a tárcájukat érintő cikkeket. Ha nem, akkor olvassák el, és „tessék rá reagálni!”

Miniszterelnöksége előtt is elfoglalt ember volt – tanított, konferenciákra járt, a Semmelweis Orvostörténeti Múzeumot vezette –, így a családra a hétvégék és a nyaralások jutottak. Felnőtt korunkig minden évben együtt nyaraltunk. A családot összeforrasztották ezek a külföldi utak. Apámat 1976-ig nem engedték a családdal együtt Nyugatra. Először 1974-ben léphette át a nyugati országhatárt – akkor is csak miniszteri engedéllyel. Ezért ,76-ig Magyarországot vagy a Felvidéket fedeztük fel együtt. Ezeken az utakon és a hétvégeken rengeteget beszélgettünk. Humortalan ember – többször vádolták ezzel, pedig társaságban szellemes, szarkasztikus humoráról volt híres. Igaz, ezzel politikusként, miniszterelnökként óvatosabban kellett volna bánnia.

Nevelésünk egyik alapelve szerint gyerekkorunktól minden felnőtt társaságban részt vehettünk. Ennek köszönhetően elsajátítottunk egy viselkedési normát, valamint hamar megtanultunk idegen szavakat, kifejezéseket. A számunkra ismeretlen szó jelentését bármikor megkérdezhettük tőle. Ilyenkor apánk kezünkbe nyomott egy több száz oldalas könyvet, és megmutatta, hol nézzünk utána. Így aztán már általános iskolás korunkban megtanultunk lexikont, szótárt használni, ami óriási előnyt jelentett. Ő mindig azt mondta, hogy „mindenből keveset,

A miniszterelnök és felesége Fülepp Klára egy közös nyaralásukon

ám egyvalamiből sokat”. Nagyon tetszett neki, ha valamivel elmélyülten foglalkoztam.

Egész nap szölt nálunk a Szabad Európa Rádió, és más külföldi adókat is hallgattunk. A Kádár-rendszer zárt társadalmában nehezen lehetett korrekt információforráshoz jutni. Mindazt, amit a SZER-en, az Amerika Hangján vagy a BBC-n hallottunk, megbeszéltük. Többször említette, hogy az „X-napra kell készülni”, mert a rendszer megbukik, s alkalmasnak kell lenni arra, hogy felelős politikai szerepet játszasson. Úgy vélte, hogy akkorra ő már nyugdíjas lesz, túl az aktív periódusán. Apám persze mindig figyelmeztetett, hogy ezekről mások előtt hallgassunk, és – főleg március 15-e körül – ne ülünk fel provokátoroknak. Emigráns irodalmat akkor adott kezünkbe, amikor Nyugatra utaztunk, és több 1956-os könyvet is akkor kaptam tőle először.

Sokszor beszélt az ,56-os élményeiről. Talán túl is dimenzionálta az akkori szerepét, hiszen a „nagy öregek” előtt neki, a frissen végzett 24 éves tanárembernek még nem volt politikai súlya. Az én korosztályom tagjai nem igazán ismerték ezt a kort, a mi családjunk viszont igen tájékozott volt. Sokat hallottunk a háború utáni koalíciós időről, nagyapám tevékenységéről. Úgy nőttünk fel, hogy tisztában voltunk vele: apám, nagyapám, dédapám mikor, milyen történelmi körülmények között, mit cselekedett, az Antall család felmenői a különböző történelmi helyzetekben milyen nézeteket vallottak. Dédapám – dr. Szücs István – nagy hatással volt apám gondolkodására, személyiségére. Sokat beszélgettek. Volt is miről, hiszen Szücs dédpapa – Apponyi Albert titkáraként – egyik megalkotója volt a Lex Apponyi néven ismertté vált 1907-es közoktatási törvénynek. Mint képviselő és mint Klebelsberg Kunó helyettes államtitkára jól ismerte a XIX–XX. századforduló neves politikusait, és számos történettel gazdagította a családi legendáriumot. Családjunk egy budai szubkultúra polgári, értelmiségi életét élte. Környezetünkben általános iskolás koromig alig találkoztam kommunista párttaggal.

Belülről fakadó hazafiság

A rendszerváltoztatás után előkerült iratokból kiderült, hogy végig lehallgatták, rendszeresen megfigyelték apám telefonját; megismertük a ráépített ügynökök névsorát is. Szomorú olvasmány volt. Nem hitte, hogy a hálózat ennyire hatékonyan működik. A barátok, ismerősök között akadt olyan, akiről sejtette, hogy besúgó. Nagyon megviselte, hogy olyanok is akadtak ezek között, akiket tisztelt, szeretett. Furcsa, de talán büntudattal gondolt azokra az emberekre, akiket éppen azért zaklattak és szerveztek be, mert az ő barátai voltak. Többeket zsarolással, megfélemlítéssel igyekeztek rávenni arra, hogy jelentsenek róla. Az ügynökügyben tanúsított magatartását is ez befolyásolta: „Ameddig Horn Gyula és Gál Zoltán ülhet velem szemben a Parlamentben, nem fogok megalázott, meggyötört embereket pellengérré állítani”.

Az ő hazafisága nem a kimutatott érzelmekről szölt. Belülről fakadt, természetes volt. Minden világpolitikai eseménynél először azt gondolta végig, hogyan hathat az Magyarországra. Kisgyermekkorunktól kezdve minket is hazaszeretetre nevelt. Az akkoriban velünk megosztott gondolatai néha évekkel, évtizedekkel később nyertek

értelmet. Ebbe beletartozott az is, hogy a határon túli magyarokról ne csupán tudjunk, de ismerjük is meg őket. Ezért például több alkalommal utaztunk együtt a Felvidékre. Megjegyzem, fontosnak tartotta, hogy elvigyen minket Auschwitzba is.

Édesapjának a II. világháború alatti menekültügyi tevékenységét szó szerint testközelből kísérte végig. Ellátogatott a lengyel menekültek táboraiba. Vele volt a hamis papírokkal bűjtött lengyelországi zsidó menekültek szálláshelyén. Nagypám rajta volt a Gestapo körözési listáján. Szakasits Árpád telefonon figyelmeztette, hogy meneküljön. Ő mégis feladta magát, mert úgy vélte, ha nem találják, a családján állnak bosszút. Mélyen átélt patriotizmusához apám a politikában is hű maradt. Jó példa erre a korábbi izraeli miniszterelnökkel, Ariel Sharonnal való találkozása. Eszmecseréjüket Sharon annak előrebocsátásával kezdte, hogy ő izraeli hazafi, és mindent ezen keresztül lát. Apám azt felelte: „Én pedig magyar hazafi vagyok, és én is ez alapján cselekszem.” Sharon meglepődött, majd elnevette magát: „Akkor meg fogjuk érteni egymást.”

Id. Antall József emléktábláját a „Világ igazainak falán” 1991 májusában avatták fel Izraelben. Apám ekkor kapott meghívást a közel-keleti országba. Ő volt az első magyar miniszterelnök, aki Izraelbe látogatott. Testvéremmel mi is készülődünk az útra. Apánk közölte velünk, hogy szó sem lehet arról, hogy a kormánygépen utazzunk. Ha ott akarunk lenni, váltsunk a menetrend szerinti gépre jegyet s gondoskodjunk a saját szállásunkról is: „Nem élünk családi életet a kormánygépen!”

Az érzelmi életét megpróbálta háttérbe szorítani, ami nem igen sikerült. Ha egy második világháborúról szóló filmet vetítettek, amiben a kín, az emberi szenvedés jelent meg, nem is nézte végig. Azt mondta: „Én élőben láttam ezt, és nem tudjátok elképzelni, milyen az, amikor százasaival úsznak a holttestek a Dunán.” Annak a világháborús generációnak volt a tagja, amelyik látta a romos, éhező Budapestet. Gyerekkorunkban megkövetelte, ha kiszedünk valamit a tányérunkba, azt együk is meg, „Ne vesszen kárba”.

A búcsú

Két rövid történet a rá jellemző előrelátásról. Német képes magazin fiatal fotósokat keresett a délszláv háború idején tudósítónak. A mézárslásos polgárháborúból való helyszíni riportért magas fizetség járt. Családom nem volt, s mert akkoriban fotósként dolgoztam, gondoltam, megpróbálom. Összecsomagoltam. Már indultam volna Eszékre, az összecsapások közeli helyszínére, amikor apám hazaérkezett. „Hová készülsz? – Eszékre, harctéri tudósítónak. Tízezer márkát ajánlottak egy háborús fotóriportért - feleltem. Ekkor behívott a szobájába, leültetett, és elmagyarázta: ha engem ott elkapnak, akkor velem fogják zsarolni az első független magyar miniszterelnököt. „A te utad nem magánügy!” Maradtam.

Korábban már volt részem polgárháborús körülményekben. Az MDF segélyszállítmány-konvoját kísérttem 1989 karácsonyának másnapján Romániába, Székelyföldre. Időről-időre fegyverropogást hallottunk, bár minket nem támadtak. Visszafelé mégis egyetlen döntésen múltott, hogy megúsztuk. Kolozsvárt elhagyva az éjszakai úton fényjelek adták tudunkra, hogy áll-

junk meg. Nem tudtuk, kik jeleznek és miért. Hárman ültünk a kocsiban. „Megálljunk vagy hajtsunk tovább?” – tanakodtunk izgatottan. Végül a megállás mellett döntöttünk. Katonák voltak. Kiszállítottak s átnézték a kocsinkat. Továbbengedtek. Alig mentünk vagy 100 métert, a fényszórónk az előttünk lévő híd feljárójának két oldalán géppuskafészeket világított meg. Ha mégis továbbhajtottunk...!

Később, már 1990 májusa után is többször utaztam Erdélybe. Diplomataútleveleért folyamodtam a határon való átkelés megkönnyítéséért. Apám lebeszélte róla. „Használd a saját útleveledet. Antall nevű magyar állampolgárból sok van. Nem figyelnek föl rád. Am ha diplomataútlevelel utazol, egyből rád áll a titkosszolgálat. Barátaidra, ismerőseidre irányítod a figyelmüket.”

Az 1990 októberi, sikeres amerikai út során a Fehér Házban hallgatja a Himnuszt, miközben nehezen megy a „vigyázzállás”, nagyon fáj a bal hónalja. Már 1990 tavaszától érzett valami furcsa fájdalmat, de nem ért rá vele foglalkozni. Milyen tragikus: eléri élete egyik csúcspontját, szabadon választott magyar miniszterelnökként vendége a Fehér Háznak, szólnak a Himnusz hangjai, mellette az amerikai elnök – közben már jelentkezik a halálos kór, fájdalom hasogatja. Ezt követően vonul be a kórházba, és 1990 novemberének elején elmondja nekem, hogy ha nem vállalja a kemoterápiás kezelést, akkor három hónapja van hátra. Személyesen arra kért, hogy éljek sokkal tudatosabban, mivel teljesen bizonytalan, meddig lehet még velünk.

Három éven át küzdött a halálos kórral. Emlékszem, 1993. augusztus 20-án délelőtt alig tudott lemenni a lépcsőn. Attól tartottam, hogy a Várban, a Szent István-szobor előtt nem tudja végigmondani az ünnepi beszédet. Egyik legjobb beszédét mondta el akkor: megidézve a magyar történelmet szölte a családról, az összetartozásról. Ahogy hallgattam, az jutott eszembe: „Te jó Isten, apám most búcsúzik az országtól! Csak mások észre ne vegyék!”

Forrás: <https://mult-kor.hu/egy-kuzdelmes-elet-magyarorszagert-30-eve-humyt-el-antall-jozsef-20231212>

Antall József utolsó, nagy nyilvánosság előtt megtartott beszédére 1993. 08. 20-án került sor a budai Várban

Új tanári utak – Pedagógus konferenciát szervezett rendtartományunk

Bevezető előadásában Zsódi Viktor Sch.P. tartományfőnök kiemelte, hogy az egyháznak és az iskola világának egyaránt reflektálnia kell az idők jeleire, a fiatalok életét módosító társadalmi-technikai változásokra.

Freund Tamás professzor, az MTA elnöke Belső világunk és az információrobbanás hatásai a kreatív gondolkodó képességre címmel tartott előadást, arra is kitérve, milyen cselekvések következzenek a helyzetből, miért lenne fontos az iskolában a mindennapos testnevelés mellett a mindennapos katarzis is.

Online kapcsolódott be Daniel Toro Candamil Sch.P. kolumbiai piarista szerzetes Motiválás a hitre nevelésben című előadásával, majd Performatív tanulási környezetek teremtése a tanórán címmel Valaczka András, a pia-

rista Pasztorális-Pedagógiai Titkárság igazgatója folytatta a programok sorát.

A szünetben a vendégek megtekintették a piarista tanterületek posztjeit az Aulában.

Délután izgalmas szekciókon vettek részt a jelenlévők: Szűcs Petra Pozitív pedagógia a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban; Benyhe Bernát Önismeret, drámapedagógia az Osonó Színház-műhelyben; Katona Miklós és kollégái Életpálya-kompetenciák fejlesztése a váci Piarista Kilátó Központban címmel vezetett foglalkozást. Kormos Zoltán Digitális eszközök a történelemórán, Subai Géza Science-jellegű interdiszciplináris projekt lehetőségek, Jilly Viktor Célnyelvi kommunikáció a nyelvórán címmel adott elő.

Pasztorális-Pedagógiai Titkárság

KECSKEMÉTI piaristák

Az új pingpongasztal

Ősszel használatba vett kültéri pingpongasztalunk hamar a felső tagozatos diákok kedvencévé vált, sokan választják szünetekben vagy délután a szabadidő eltöltésének ezt a kellemes és egészséges módját. Olyannyira, hogy egy asztal kevésnek is bizonyult. Ezt felismerve egyik szülői szervezeti tagunk kezdeményezésére a szülők összefogtak, és egy újabb asztalt adományoztak a DSE-nek.

Piár gimiszek Bécsben

Egy busznyai piár gimis diák felkerekedett április 13., szombaton és elutazott Bécsbe. Milyen céllal? Zarándoklat, városismeret, piarista „rokonlátogatás”, ismerkedni a város roppant nagy kulturális örökségével (múzeumok, képtárak, ikónikus épületek), a német nyelv gyakorlása, gasztronómia... Szóval vegyes motivációkkal, amiben a közösségépítés, közösen megélt élmények is nagy fontossággal bírtak. Egynapos kirándulásunkon az alábbiak kerültek terítékre:

- Maria Treu piarista templom (találkozás osztrák piaristákkal, élükön a kecskeméti születésű Labancz Zsolt atyával)
- városnézés: bécsi városháza, osztrák parlament, császári palota, Szent Péter templom, Szent István katedrális
- múzeumlátogatás (bécsi Szépművészeti Múzeum, Természettudományi Múzeum)
- szabadidő, benne éttermek, cukrászdák, kávéházak felkeresése, ajándék vásárlás valamint piknikezés a ragyogó napsütésben a dús fűvű és virágos városi parkokban...

Hazafelé lelkesen megosztottuk egymással a napi élményeket és megfogalmaztuk óhajunkat, hogy jövőre is felkerekedünk egy hasonló kirándulásra.

Köszönjük szépen Bimbó Andrea tanárnőnek a szervezést, Borbély Bea tanárnőnek a kísérői segítséget.

Nagy Attila SchP

Nagy Attila SchP és a kecskeméti gimiszek kísérői Bécsben

GÖDI piaristák

Lapunk munkatársa, dr. Kölcei Tamás piarista öregdiák, gödi lakosként köszöntötte a 91. születésnapját ünneplő Jelentits István tanár urat

Városunk egyik széles körben ismert, szeretett és igen tisztelt személyének sorsát továbbra is aggodó szeretettel kísérik Göd lakói. *Jelenits Istvánról*, a neves hittudós-ról, professzorról, költőről, íróról, filozófusról, a végtelen szerénységgel áthatott puritán, rendkívüli nagy tudású szerzetes-ről, Göd díszpolgáráról, a több évtizedes múltra visszatekintő gödi piarista iskola megteremtőjéről van szó. Az 1991-ben általa megalapított és sajnos tavaly végleg bezáró piarista szakiskola megteremtése mellett városunkhoz való szoros kötődését jól jelzi, hogy évtizedeken keresztül járt ki Budapestről misézni az alsógödi templomba, közismerten magas színvonalú prédikációival elbűvölve híveit.

Sokan tudtuk, hogy a 90. évét túllépő tanár úr egészsége nyáron megrendült, kórházban töltött pár hetet. Piarista szerzetestársai rendszeresen meglátogatták, az aggodók széles körét a tartományfőnök digitálisan (is) tájékoztatta, imádságukat kérve István atya gyógyulásához. A gondos orvosi kezek (és az imák) megtették hatásukat – a tanár úr hazatért a Váci utcai Piarista Rendházba. Örömdetes módon egészsége, ha lassan is, de némileg javult, s december 16-án 91. születésnapján köszönthettük őt.

Ezen a napon tartotta a piarista, benecés és ciszterci diákszövetség 100 éves megalakulásának ünnepét rendkívül

nívós konferencia, előadások, panelbeszélgetések formájában. Mondhatni az ünnepség fénypontját jelentette, amikor a népes össz-diákszövetségi összejövetelt megszakítva megjelent Jelenits tanár úr. A Piarista Diákszövetség elnöke, *Strommer Pál* meleg szavakkal köszöntötte a kerekesszékekben betölt atyát, akinek jövetelét szűnni nem akaró viharos tapssal köszöntötték/köszöntöttük. A megrendült egészségű, legyengült tanár úr akadozó szavakkal köszöntötte meg az ünnepelést. Rövid, halk hangon elmondott szavai is a rá jellemző bölcsességet (és még némi humort is) sugároztak.

Mindannyian jóleső érzéssel tekintettünk rá és adtunk hálát az Istennek,

hogy ha rövid időre is, de eljött közénk ünnepelni a diákszövetségi centenáriomot. Az ő megjelenésekor egy pillanatra elfeledkeztünk a diákszövetségi összejövetel eredeti céljáról, akkor és abban a pillanatban csak őt ünnepeltük önfeledten, olyan zúgó tapsviharral, hogy annak hangfoszlányai az üdvös szél szárnyán talán még Gödre is eljutottak – ha fizikálisan nem is, de a gödi lelkekbe igen. Maradandót adott városunknak – nemcsak lélekemelő szavaival, hanem tetteivel is.

Lélekben, a gödi távolból köszöntjük a 91 éves tanár urat, városunk díszpolgárát. Isten éltesse sokáig!

Egyetlen élő tanárára így emlékezik egy gödi lakos, Dr. Kölcei Tamás

MOSONMAGYARÓVÁRI piaristák

Virágvasárnap passiót énekelt az iskola vegyeskara

Március 24-én, virágvasárnap, a Radnics Zoltán atya celebrálta 9.30-i szentmisén elénekelt a Vegyeskar Lukács passióját Werner Alajos feldolgozásában, háromszólamú turbákkal. Harmadik éve éneklé a virágvasárnapi passiót az iskola Vegyeskara. A szólisták is többségében diákok, öregdiákok voltak. Az evangélista szerepében Bárkányi Máté, Pilátusában Nagy Bálint öregdiákok, Jézusként Angyal Tamás (10.a) énekelt. Varga Virgil vállalta a jobb lator szerepét, Keresztény Gyula a bal lator és a századost személyesítette meg.

Keresztényné Barth Judit

„Értem-e a gyermekem? Értem-e a tanítványom” – Steigervald Krisztián generációkutató előadása Móváron

Steigervald Krisztián generációkutató tartott szemléletformáló előadást, beszélgetést tantestületünknek tanári szerepeinkre fókuszálva, majd pedig szülői szerepeinket középpontba állítva a szülői közösségünk számára. A körülbelül 250 főt megmozgató rendezvény

katarzisélményt nyújtott, megdöbbentő, de egyben biztató távlatokat is nyújtott.

Köszönjük a részvételüket, nyitottságukat, támogatásukat!

Piarista óvodák találkozója, szakmai napja Héderváron

Tóthné Göndöcs Annamária óvodavezető beszámolója:

2024. márciusában a Piarista Rend Magyar Tartománya fenntartásában működő három óvoda: a nagykanizsai, a kecskeméti, és a hédervári óvoda pedagógusainak szakmai napját rendeztük meg Héderváron. Büszkék vagyunk arra, hogy a renden belül az óvodáknak élő kapcsolatuk van egymással, fontos nekünk, hogy egymás támaszai, és valódi segítők vagyunk. Ismerjük egymás sajátosságait, örömeit, problémáit. Fontos számunkra, hogy nem csak a dokumentumainkban jelenik meg, nem csak a kisgyerekek nevelése során, hanem az egymás közti kapcsolatainkban is érvényesíteni tudjuk a keresztény értékrendet: mint az egymás elfogadása, az egymásra figyelés, egymás tisztelete, szeretete, megbecsülése, segítése. Ebben az értékállással küzdő világban van ennek igazán nagy jelentősége.

Reggel házigazdaként, nagy szeretettel, finom kávéval, teával, pogácsával, és rétessel fogadtuk távolról érkező kollégáinkat.

Az óvodavezető, Tóthné Göndöcs Annamária, valamint Nyerges-Zombó Katalin igazgatónő köszöntő beszéde után szakmai feladatokkal, a felújított óvoda bejárásával,

Piarista óvodák találkozója

a paverpol kézműves technika megismerésére, illetve a falu nyugalmazott polgármesterének, Göndöcs László vezetésével történő helytörténeti sétával tettük színessé ezt a napot. Sok információval, tapasztalattal megerősödve, az örömteli találkozás élményével gazdagodva, lelkiükben feltöltődve köszöntünk el egymástól.

Tóthné Göndöcs Annamária, tagóvoda vezető

VÁCI piaristák

Pappá szentelésének 5. évfordulóját ünnepelte Balla János piarista szerzetes Vácon

Imáinkkal csatlakozunk Ferenc pápához, aki apostoli áldását küldte Balla János életére, „bőséges mennyei kegyelmeket kérve számára, és a Szent-séges Szűz Mária anyai pártfogását, hogy növekvő hűséggel és belső örömmel folytassa Istennek és Egyházának szentelt imádságos szerzetesi hivatást.”

*Zsódi Viktor piarista tartományfőnök ünnepélyesen átadja Ferenc pápa köszöntőjét
Fotó: Szinte Dávid Péter/Instans*

NAGYKANIZSAI piaristák

Mi fán terem az alfa generációs gyerek? – Rubovszky Rita előadása

Vonzó valóság, vonzó közösség kell a mai gyermekeknek!

Rubovszky Rita a Ciszterci Iskolai Főhatóság főigazgatójának előadását hallgathattuk meg 2024. február 21-én délután a Nagykanizsai Piarista Iskola rendezvénytermében. Az előadáson szülők, pedagógusok, a téma iránt érdeklődő vendégeink vettek részt.

Az előadás címe: Mi fán terem az alfa generációs gyerek?

Az alfa generáció a Z generációt követő demográfiai csoport, a 2010 után születetteket soroljuk ide. Nagyon korai életszakaszban alakult ki a kapcsolatuk a digitális világgal, az ő eszközeik az okos eszközök. Ez bizony rengeteg fejtörést okoz a szülőknek, pedagógusoknak és sok kérdést vet fel.

Rubovszky Rita kérdések mentén, statisztikai felmérések alapján, szakmai tapasztalataira támaszkodva boncolgatta a témát, majd a 45 perces, magával ragadó, színvonalas előadás után a hallgatóság kérdéseket is feltehetett az előadónak.

Kik vagyunk? Milyenek a fiatalok? Mit teszel, ha találatsz egy pénztárcát az utcán?

Míg régen az információ strukturált és hierarchizált volt, addig a mai világ információja nem strukturált, és

Rubovszky Rita előadása közben

rengeteg egyidejű információ éri a gyermekeinket. Hogy ettől a megterhelő információáradattól eltávolíthassuk a gyermekeket, ahhoz vonzóbb valóságot, és offline közösséget kell nyújtunk nekik. A vonzóbb valóság a közösség lehet számukra. Amikor közösségbe összefonódva a Nagykanizsai Piarista Iskolában hol a kápolnában, hol a tornateremben, hol a tanteremben vagy az udvaron kézműveskedünk, énekelünk, akadálypályán haladunk, akkor egy vonzó valóságot és vonzó közösséget kínálunk a gyermekeknek, mint ahogyan a szülő is felkínálhat egy vonzóbb családi életet a gyermekének, szemben a digitális világgal. Minden offline közösség megoldást jelenthet a mai gyerekeknek.

Miért jó közösségben lenni? Mert személyes, emberi kapcsolatokat nyújt.

Miért jó a személyes kapcsolat? Mert ez nyújthat támaszt és védelmet a magány, a betegség és a boldogtalanság ellen.

Mit okozhat a gyermekünknek a telefon- és közösségi oldal-függőség? Társas izoláció prédájává válhat a fiatal, és a körükben pusztító néma pestis áldozata lehet, aminek a neve: magány. A helyzet annyira fenyegető, hogy Nagy-Britanniában magányügyi minisztériumi biztost neveztek ki!

Rubovszky Rita saját receptjét vázolta fel a hallgatóságának a gyermekeket fenyegető magány ellen:

Esti, fejből mondott mese – Közös étkezés – Kirándulás – Anyaprogram – Apaprogram – Gyerekek közös nyaraltatása – Beszélgetés – Délutáni önfeledt játék – A semmittevés fontossága – Nem folyamatosan beosztott idő – A szülői minta: internetdetox – Az unalmas programok jótékony hatása (mise) – A gyerek partnerként értelmezése a családban.

Az előadó felhívta a figyelmet arra is, hogy az iskolák jobbára a bal agyféltekés gondolkodást preferálják, ugyanakkor szükségesnek látja, hogy az egész agyat megmozgató feladatokat kapjanak a gyerekek így fejlesztve a jobb agyféltekét is.

A Nagykanizsai Piarista Iskola közössége köszönetét fejezi ki Rubovszky Ritának, és hisszük, hogy az előadása hozzájárult ahhoz, hogy továbbra is vonzó közösséget, támaszt és védelmet nyújtó valóságot jelentsünk diákjaink és családjaik számára.

Éjszakai keresztutat jártunk Nagykanizsa és Homokkomárom között

Dósai atya először szervezett éjszakai keresztutat intézményünk tagjai számára.

Vállalkozó kedvű pedagógusaink, diákjaink és néhány szülő Dósai Attila piarista atya vezetésével este indultak Nagykanizsáról Homokkomáromba, út közben a keresztút állomásait imádkozva. A célban a Nyolc Boldogság Közösség – Homokkomárom szerzetesnővérei várták őket finom, meleg teával. A legkitartóbbak a visszaútat is gyalog tették meg a szél és az eső ellenére, éjjel fél négy körül értek haza.

Éjszakai keresztút Nagykanizsa és Homokkomárom között.
A kép forrása: nagykanizsa.piarista.hu

SZEGEDI piaristák

Tavaly október 21-26 között iskolánk kis csapata meglátogatta a spanyolországi Betánia piarista rendtartomány több iskoláját az Erasmus job shadowing (szakmakövetés) programjának keretében.

Az utazás előkészítő munkájához tartozott, hogy meglöltünk olyan területeket, amelyek most különösen érdekelnek bennünket és ezeket kommunikáltuk a spanyol kollégák, koordinátorok felé, akik segítettek abban, hogy ezáltal a látogatásunk még hatékonyabb lehessen és az ottani kollégák fel tudjanak készülni a fogadásunkra.

Ezek a területek a következők voltak: gyermekvédelem, tehetséggondozás, társadalmi felelősségvállalásra nevelés, a jelenléti működés, a Kalazancius-csoportok működése és

persze nyitottak voltunk minden egyéb pedagógiai folyamatra, amelyek meghatározók az egyes iskolák életében.

Sűrű, élményekkel teli napokat magunk mögött tudva, gazdagodva tértünk vissza Szegedre, s reméljük, a sok jó gyakorlat közül párat nálunk is meg tudunk majd valósítani.

Nemes Zsuzsanna

Forrás, és további, részletes beszámoló:
<https://www.szepe.hu/hirek/2023-2024/oktober-vegi-szakmai-latogatas-betania-rendtartomany-iskolaiban>

Szerenád „2024abc” a szegedi piarista iskolában.

MEGHÍVÓ

„Mindenkinek mindene lettem,
hogy elvezessem őket az üdvösségre.”
(1Kor 9,22)

A Piarista Rend Magyar Tartománya szeretettel meghívja

**Urbanek Rudolf piarista szerzetesanár
pappászentelésének 60. évfordulójára emlékezve**

2024. május 11-én, szombaton 10 órakor kezdődő hálaadó szentmisére
a Duna-parti Piarista Kápolnába.
(1052 Bp., Piarista utca 1., 2. em.)

A szentmise ünnepi szónoka Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek.

Kérjük, részvételi szándékát a titkarsag@piarista.hu e-mail címen jelezze április 26-ig.

Ezúton jelezzük, hogy az MPDSZ Budapesti Tagozata a hálaadó szentmise délutánján, május 11-én szombaton a Piarista Rend Magyar Tartománya tetőteraszán megrendezi szokásos Grillparty és Borkóstoló rendezvényét, amelyre szeretettel várjuk Urbanek Rudolf tanár Urat és tanítványait, barátait. Hamarosan megjelenő elektronikus Hírlevelünkben tájékoztatást adunk a továbbiakról a Borkóstoló kapcsán.

Urbanek Rudolf piarista szerzetes
Fotó: Márkus Roland SP

A Budapesti Tagozat borkóstolóval egybekötött grill-partyja: 2024. május 11. szombat

Kedves Piarista Öregdiáktársunk!

„Piarista diáknak lenni ma is az összetartozás el nem halványuló érzését jelenti, valami lelki közösséget, amely rejtett szálakkal köti egymáshoz és a renchez mindazokat, akik együtt nevelkedtek a piaristák aranybetűs kék címere alatt.” - 1989-es alapító nyilatkozata értelmében ebből a meggyőződésből jött létre a Magyar Piarista Diákszövetség, 2012. június 8-án pedig a Tagtoborzó Borkóstolón a Budapesti Tagozata. Célunk, hogy minél szélesebb körben fogjuk össze a piarista iskolák egykori diákjait. Az alapítók meggyőződéséhez csatlakozva reméljük, Te is osztozol abban a tapasztalatunkban, hogy valóban fontos és élő az a kötelék, amely a piarista diákokat összeköti.

Szeretettel hívunk, hogy Te is vegyél részt a hagyományosan megrendezésre kerülő Tagozati Borkóstolónkkal egybekötött grill-partynkra.

A találkozót 2024. május 11. (szombat) 18:00 órakor tartjuk a Piarista Központban (1052 Budapest, Piarista utca 1.), a Piarista Rendház tetőteraszán.

Részletes program:

18.00: Gyülekező sós falatok és hűvös fehérbor társaságában a teraszon (IV. emelet).

18.30: Grill vacsora és borkóstoló a teraszon és a terasz melletti kerengőben.

A grill-party menüje:

Fokhagymás-mustáros grillezett tarja, valamint fűszeres csirkemell roston sütve, friss salátával, grill zöldségekkel, kenyérrrel, mustárral, házi bbq szósszal és házi hagymadzsemmel.

A grillsütésen való részvétel díja:

- előre utalással: 9.000 Ft/fő

- helyszíni készpénzes fizetéssel: 10.000 Ft/fő

Az ár tartalmaz 3 nagy pohár/korsó alkoholos italt (bor és sör - italkuponnal, további fogyasztás térítés ellenében), valamint korlátlan mennyiségű üdítőt és ásványvizet.

Kérjük, részvételi szándékotokat jelezzétek legkésőbb május 8-áig a Facebookon közzétett úrlapon, illetve a részvételi díj előzetes banki utalásos befizetésével. Felhívjuk szíves figyelmeteket, hogy a jelentkezéseket 100 fő keretlétszámig tartjuk nyitva!

Kérünk, hogy a találkozói híret Te is terjeszd az öregdiákok körében!

Budapest, 2024. április 17.

A találkozás reményében szeretettel üdvözlő a szervezők nevében:

Strommer Pál MPDSz elnök és dr. Mikecz Tamás, a Budapesti Tagozat alelnöke

Látogatóban az egri Hittudományi Főiskolán

Beszélgetés Dolhai Lajos rektorral, volt piarista diákkal

Egyházi körökben járatos, különösen egri kötődésű papok, egyházi személyek, de civilek körében is nagyon jól ismert Dolhai Lajos teológus professzor, rektor híre. A neves hittudós, számos rangos egyházi (és világi kitüntetés) tulajdonosa, hittudományi cikkek és könyvek szerzője tavaly töltötte be a 70. életévét. Életrajzából tudjuk, kecskeméti piarista diák volt. Egykori öregdiáktársunkat székelyhelyén, Egerben kerestük fel. (Az öregdiáktársi ösztöndíj, az interjúalany rendkívül kedves, közvetlen modora és a köztünk lévő csekély korkülönbség alapján tegeződve teszem fel a kérdéseket).

- Születési helyed Ajak, egy kisváros. Milyen volt számodra Ajak után egy nagyvárosba, Kecskemétre kerülni? Gondolom kollégista voltál. Könnyen megszoktad a benti életet, szerzetes tanáraid diktálta iskolai és kollégiumi fegyelmet?

- Falusi környezetből egy városba, Kecskemétre átköltözni nagy izgalommal, várakozással járt. Mint falusi gyerekek számomra viszonylag könnyen ment az alkalmazkodás az új elvárásokhoz. Bevonulva a kollégiumba számomra nem okozott problémát megszokni az ottani rendezett életet. Abban az időben, a hatvanas években a piarista kollégiumban szigorú, fegyelmezett életet éltünk. Utólag látom, más iskolákhoz, más kollé-

giumhoz viszonyítva valóban sokkal szigorúbb életrend meg fegyelem volt Kecskeméten. Szorgalmas tanulásal a kezdetektől fogva helyt tudtam állni. Viszonylag jó eredményeket értem el, mindezt szorgalommal. Tanulni kellett! Viszont a munkához, tanuláshoz biztosítva voltak az ideális feltételek. Tehát Ajak után sem volt probléma a gimnázium, mert hát szorgalmasan tanultam, vállalva a plusz terhet.

- Mely tanáraid voltak a legnagyobb hatással rád, tanulásodra, előmenetelre? Mely tantárgyakat szeretted a legjobban? Miből voltál a legjobb és miből a leggyengébb?

- Orosz nyelvből tüntem ki rögtön, mert az általánosban kiváló orosz tanárom volt, aki orosz fogságban sajátította el az orosz nyelvet. Nagyon szigorúan vette az orosz tanítást, így a gimnáziumban ebből a nyelvtudásból éltem. A gimnáziumban az orosz tanárom az orosz mellett a latint is tanította. Hivatalosan hetente három óra orosz és két óra latin volt. De ő ezt — a latin iránti szeretetből — megváltoztatta, azaz csak két orosz órát és három latin órát tartott. Nagy hatással volt rám Lukács László, aki a magyar nyelvet tanította, egyben a kollégium igazgatója volt, amikor negyedikes lettem. Legtöbbször ő tartotta a diákmiséket. Prédikációit nagyon szívesen hallgattuk. Órái is élvezetesek voltak. A művé-

Püspök – levéltárosi elhivatottsággal

Látogatóban Varga Lajos váci segédpüspöknél

Dr. Varga Lajos (Miklós) váci segédpüspök
Forrás: www.katolikus.hu

szettörténetet is csodálatosan tanította. Mindent megtett azért is, hogy a kollégiumi élet minél szebb, tartalmasabb legyen számunkra. Osztályfőnökünk Urbanek Rudolf volt, neki mi voltunk az első osztálya. A biológiát és földrajzot tanította. A humán tárgyakat szerettem legjobban. Nagyon szerettem a nyelveket. Az orosz mellett a latint intenzíven tanultam, ráadásul latin osztaiba jártam. Mindig ötös voltam latinból. Hálás vagyok latin tanáromnak. A későbbiekben a szemináriumban mindig én tanítottam latinra a kispapokat. Matematikából, fizikából és kémiából voltam a leggyengébb, ezeket nem szerettem, de szorgalmasan megtanultam.

- Milyenek voltak a hittanóráid?

- Hittanból az atyák nem voltak szigorúak. Szinte minden évben más tanította a hittant. Legjobb hittanórárnk egy fiatal, kezdő tanár, dr. Tuba Iván volt, aki újszerűen, a mai fiataloknak érthetően beszélt a hit igazságairól.

- Mikor határozta el, hogy a papi hivatást választod? Gyors elhatározás volt ez vagy hosszú ideig érlelődött benned az elhatározás gondolata?

- Az általános iskolában is voltak olyan gondolataim, hogy pap leszek. De egyértelműen a gimnázium negyedik évében döntöttem véglegesen. A családban két pap nagybátyám is volt. Maga a szülőfalum, Ajak nagyon vallásos falunak számított, a 20. században 15 pap indult el ebből a községből.

- Tudom, érettségid után rögtön Egerben kezdted meg teológiai tanulmányaidat. Hogyan folytatódott a tanulásod?

- Eger (1972–1973) után Budapesten a Hittudományi Akadémia hallgatója lettem. 1977-ben szenteltek pappá. A rákövetkező évben — ugyanitt — doktoráltam.

- És hol, és hogyan volt a folytatás?

- Jászpatiban voltam két évig káplán, majd Rómába kerülve szaklicenciátust szereztem.

- És ugye nem volt megállás?

- 1997-ben PhD fokozatot szereztem, 2002-ben habilitáltam a PPKE Hittudományi Karán, és ennek vagyok 2009 óta egyetemi magántanára. Egerhez való hitoktatói, tudományos kötődésem igen erős lehet. 1992-től 2008-ig az Eszterházy Károly Főiskola hittanári szak tanszékvezetője voltam. 1994-től az EGHF főigazgató-helyetteseként, 2008-tól rektoraként itt (tehát Egerben) tevékenykedtem. Tehát 15 éve vagyok rektor a Hittudományi Főiskolán. Magának a szemináriumnak Buda Péter (szintén egykori piarista diák) a rektora. A teológiai képzés és papnevelés szolgálata mellett igyekszem lelkipásztori szolgálatot is ellátni.

- Hogyan látod – egri tapasztalataid alapján – a mai papnevelés helyzetét?

- 1983–1986 között a szeminárium létszáma 30 alá süllyedt, a rendszerváltás után 70-80-ra emelkedett.

Szomorúan látom, hogy a kommunista idők mostoha körülményei között jobb volt a papnevelés minősége. Napjainkban a szemináriumba belépő kispapoknak általában csak a fele jut el a szentelésig, miközben fájó az általános – mondhatni súlyos – paphiány.

- Kérlek, szóljál pár szót tudományos publikációidról.

- Cikkeim főleg a Teológia, a JEL, a Vigília és a Távlatok című folyóiratokban, valamint az Új Ember katolikus hetilapban jelentek meg. De számos ismeretterjesztő tanulmányt, cikket is írtam. Mindent összevetve jóval 300 feletti a megjelent cikkeim száma.

- Ismeretes, hogy számos könyv szerzője vagy, főként szentségtani témakörben.

- Első könyvem 2001-ben jelent meg (Az öskeresztény egyház liturgiája). A Liturgia teológiája c. könyvem 2002-ben jelent meg, melyet még abban az évben Bevezetés az ökumenizmusba című könyvem követt. A szentelési szertartások című könyvemmel (2006) előszörban kispapjaink szentelésre való felkészülését akartam segíteni. E könyvek megjelenését még kilenc követt. A szentségek teológiája, Az eucharisztia teológiája és A szentségek liturgikus teológiája könyveim - kedves régi tanítványom (Dr.K.Z.) megfogalmazásában - képezik a Dolhai-trilógiát.

- Tudjuk rólad, hogy számos egyházi, hittudományi bizottság tagja vagy. Ezek közül is melyiket emelnéd ki?

- Egyházi kitüntetésem közül számomra a legnevezetesebb, hogy 2014–2020 között a Nemzetközi Teológiai Bizottság tagja voltam. Ez a bizottság közvetett módon a Szentatyának ad tanácsot teológiai kérdésekben. Így évente két alkalommal jártam egy-egy hétre Rómába a bizottságban tárgyalni. Ez tulajdonképpen nemcsak kitüntetés, hanem feladat is volt.

- Csodálatos az, amit életedben, hittudományi, oktatói téren elértél. Ehhez hatalmas energia kellett. Honnan és kitől ez a hallatlan erő benned? Tudvalevő, ez nem csak tehetség, szorgalom kérdése.

- Most is csak azt tudom mondani, mintegy megismételni, amit a 70. születésnapjára ünnepségen elmondtam. „Mindazt, amit elértem, azt nemcsak magamnak köszönhetem, hanem elsősorban Isten kegyelmének. Az én érdemem legfeljebb az volt, hogy együttműködtem az Isten kegyelmével és nem ástam el a talentumaimat”.

Öröm és lélekemelő ezt egy volt piarista diáktól hallani. Köszönjük a beszélgetést. Életedre, további tevékenységedre Isten áldását kérjük. És tudjál róla, van egy volt piarista öregdiákokat tömörítő szervezet, a Magyar Piarista Diákszövetség, amely büszke tagjaira, különösképpen egy olyan híres hittudósra, papgenerációk nevelőjére, mint amilyen Te vagy.

dr. Kölcsei Tamás

Egyházi és civil körökben egyaránt ismert Dr. Varga Lajos váci s.püspökről, hogy példás egyházi tevékenysége mellett kiemelkedő szerepet tölt be levéltári és könyvtári vonalon. Egykori piarista diáktársunkat Vácott felkeresve főleg e tevékenységére vonatkozóan szeretnénk kérdezni, kicsit ez irányú hiányos ismereteink gyarapítása reményében is.

- Elsőként, mint volt piarista diákot egykori gimnáziumi emlékeidről kérdezzük. Hogyan is kerültél a pesti piaristákhoz?

- Mivel pap szerettem volna lenni, ezért egyházi iskolát választottam. A Piarista osztálytársaim között sok tehetséges fiatal volt. Nálam a lassú víz partot most effectus érvényesült.

- Mely tantárgyakat szeretted legjobban?

- A biológiát, földrajzot és természetesen legjobban a hittant szerettem. Emlékszem Medvigy tanár úr lényegre törő módon megfogalmazott erkölcsstan óráira, valamint Jelenits tanár úr mély gondolataira.

- Mely tanáraid voltak rád (netán jövőd alakítására) meghatározó hatással?

- Nagy szeretettel emlékezem dr. Fekete Antal magyar nyelv és irodalom tanárunkra, osztályfőnökünkre Vízvári László tanár úrra, és természetesen a két hittantanárra, akiket az imént is említettem.

- Mikor határozta el, hogy pap leszel? Nem fordult meg a fejedben, hogy piarista tanár leszel?

- A papi hivatást egy prédikáció közben kaptam, amely mélyebb vallásos életre serkentett. A tartalmára nem emlékszem, de az indítás megmaradt. Tízéves koromban határozta el, pap leszek. Ebben később sem inogtam meg. A szerzetesélet mindig is tetszett nekem, de nem gondoltam, hogy a tanításban teljesedik ki az életem, ezért inkább olyan szerzetesközösségre gondoltam, amelyek működése a pártállam politikája miatt tiltott volt.

- Az érettségid után hogyan alakult életed?

- A Váci Egyházmegyébe jelentkeztem papnövendéknek, ahová fel is vettek. Az egri Érseki Hittudományi Főiskolán tanultam, 1974-ben szenteltek pappá. Egyik ottani tanárom ajánlotta, hogy magasabb tanulmányokat is folytassak.

- Gimnáziumi, majd főiskolai tanulmányaid során hogyan ébredt fel benned a könyvtári, levéltári munka iránti fokozott érdeklődés?

- Kispapi éveimben nálam volt a szemináriumi könyvtár kulcsa, mellyel a könyvtárat nyitottam-csuktam, és az egyik tanárom javaslatot tett arra, hogy könyvtártudományi tanulmányokat folytassak. Ezt az ottani rektor és a Váci Egyházmegye is támogatta.

- Ha civil pályát választottál volna, milyen szakma mellett kötöttél volna ki?

- Édesapám példája szerint kertész lettem volna, de vonzóztak a régiségek, ezért az archeológusi vagy muzeológusi pályát választottam volna.

- Szépen ívelő egyházi pályád állomásairól sok információt találni az interneten, ezért, kérlek, erre most csak pár szó erejéig térjél ki.

- Vácra az Egyházmegyei Könyvtárban végzendő munkák miatt kerültem. Itt hamarosan rám bízta a Püspöki Levéltárat is. Előtte Dunakeszi, Újpest-Főplébánián, majd Újhatvanban voltam káplán. 1978-ban kerültem karkáplánként a Vác-Alsóvárosi Plébániára. 1985-ben Vácra püspöki titkárként, majd 1993-1995 között irodavezetőként ténykedtem.

- Ami számunkra különösen érdekes, kérlek számoljál be könyvtárosi, levéltárosi tevékenységedről.

- Könyvtárosi tevékenységem legnagyobb eredményének néhány kódextörredék kifejtésének elvégzését tartom. Ezek között van egy Jeromos-törredék, amely karoling írás a 9. századból, de említhetünk egy másik Ptolemaeus törredéket is, amely egy Vatikánban őrzött kódexhez tartozik, és az Országos Széchényi Könyvtárban nemsokára egy kiállításon bemutatást nyer.

1978-1995 között az Egyházmegyei Könyvtár könyvtárosa, később főkönyvtárosa voltam. Előtte az Országos Könyvtártudományi és Módszertani Központban egyházi könyvtárosi tanfolyamot végeztem. 1992-1994 között Vácra az Egyházmegyei Könyvtár és Püspöki Levéltár vezetője voltam, 2004-től az intézmény prefektusa. 1992-ben az Egyháztörténeti Bizottság elnöke lettem.

- *Hol és mikor doktoráltál?*

- A Budapesti Hittudományi Akadémián doktoráltam 1979-ben. Ez ma a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karaként működik.

- *Köztudott rólad, hogy levéltári munkádat szinte szenvedéllyel végzed – nagy alaposság mellett. Bután hangzik a kérdés: miért szereted ezt annyira?*

- A levéltár történeti forrásokat tartalmaz. A történetírásnak igen fontos forrása mindaz, ami írásban fennmaradt.

- *Milyen kihívásokkal találkozol ebben a munkádban? A levéltári feladatokat „fentről” kapod vagy némileg szabad kezded van kedvenc kutatási témáiddal foglalkozni?*

- A levéltár kezelésében sok segítségem van. A munka adott. A levéltári anyag állagának megőrzése (állományvédelem), feltárása és a kutatók számára való előkészítése önként adódik. Kedves kutatási témám a Váci Egyházmegye története, melyből több tanulmányom is megjelent. Mivel a Lénárd Ödön Alapítványnak kuratóriumi tagja vagyok, ezért az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában állandó kutatást folytatok. Az ügynöki jelentések bővebb forrásanyaggal szolgálnak, mint a saját levéltárunk, bár arra is szükség van.

- *Közismert, hogy sokat vagy a Püspöki Palota közelében lévő Püspöki és Káptalani Levéltárban, ahol is prefektus vagy. Miből áll, miket tartalmaz ez a nagy (kívülről is oly tetszetős) levéltár?*

- 1420-ban kezdődik a történeti értékű anyag, majd a török hódoltság alatt kevés dokumentummal ugyan, de folytatódik, és a török hódoltság után szinte teljesen megmaradtak a püspöki kancellária és a káptalan, valamint a szeminárium iratai. Mint a neve is mutatja, püspöki és káptalani iratokat tárolunk, egy másik részben a gazdasági levéltár, az egykorú püspöki uradalom iratai halmozódnak fel és van egy plébániai levéltári részleg is, ahol az egyes plébániák által, tehát nem a püspöki kancellária révén, keletkeztetett iratokat őrizzük. Ezek jó része azonban ma is a plébániákon van. Vannak hagyatékok is a levéltárban.

- *A „levéltárosság” mellett mennyire érzed magad könyvtárosnak is? Ez a két tevékenység hogyan kapcsolódik egymáshoz?*

- A Váci Egyházmegyei Könyvtár, mintegy kettőszáz-ezer dokumentumot őrző intézmény, jó részben régi anyagot tartalmaz, amely a püspökök, kanonokok és az egyházmegyes papság hagyatékából került ide. A vásárlás nagyon csekély részt tesz ki. A könyvtár szükséges a történeti munkához is. Az utóbbi időben bejegyzésekkel margináliákkal foglalkozom, amelynek szintén jelentős eredménye van. Az előző évben egy liturgikus könyvben pl. megtaláltam a Szent János és Pál vértanúk napjára szóló gyertyaszentelési szöveget, amely vélhetően a második szöveganyag az országban.

- *Talán nem túlzok, ha azt mondom, hogy te pap, levéltáros, könyvtáros vagy egyszerre, amihez még a történet-szi elhivatottságod is hozzájárul.*

- A Váci Egyházmegye történetírását egy piarista, Deseritius József Ince kezdte el, és mások is folytatták. A már meglévő historiográfiai adatok felhasználásával és azok kiegészítésével készült el a Váci Egyházmegye történeti földrajza címet viselő kiadvány, de más írásaim is vannak.

- *Mióta vagy Vácon? A városhoz való kötődésedet hogyan jellemeznéd?*

- 1978 óta vagyok Vácott. Mivel életemben itt töltöttem idáig a leghosszabb időt, ezért ehhez a városhoz kötődöm a legjobban. A városnak 1999 óta díszpolgára is vagyok. A Tragor Ignác Emlékéremet 2008-ban kaptam, a váci történelmi emlékek gondozása miatt. Ez elsődlegesen az egyházmegyei gyűjteményeket jelenti, de benne van az egyéb történeti munka is.

- *2007-be pedig Nógrád megye díszpolgára lettél.*

- Mivel a történeti emlékeket gyűjtöm, akár az írásosat, akár a tárgyi emlékeket, így Fraknoi Vilmos díjat is kaptam. Mindezzel szeretnék volna megbecsülni váci munkásságomat, valamint az Országos Katolikus Gyűjteményi Központban kifejtett tevékenységemet. Nógrád megyei díszpolgárságom Pásztóhoz kötődik. E megtisztelő cím elnyerésében biztosan benne van a pásztói plébániáról írt monográfiám is. Megjegyzem, hogy a megtisztelő címek és kitüntetések kedves ismerőseim és barátaim hozzám fűződő kapcsolatait nem kevésbé jelzik, mint a saját érdemeim, amiért a kitüntetéseket kaptam.

- *Tudjuk rólad, 1991-ben a piarista rend konfrátere lettél. Mint régi piarista diáknak milyen kötődés van a piaristákhoz?*

- A piaristáknak köszönhetem az alaposságot, amely minden rendszeres munkának, a tudományos munkának is előfeltétele. A váci Piarista templomnak is gondozója voltam, de hála Istennek, az 1989-es fordulat után a piaristák visszatérhettek Vácre. A templomot sikerült a régi nehéz időkben renoválni, melynek belső kifestése azóta sem változott. Szépek voltak a Szent Anna ünnepek, amikor Pestről egy-egy piarista jött el, és az egykori (1948 előtti) piarista diákok összegyűltek megünnepelni a templom búcsúját.

- *Van-e kapcsolatod a Piarista Diákszövetséggel? Ismered a lapunkat (Piarista Diák), amelyben ez az interjú is meg fog jelenni?*

- Egykori osztálytársaimmal igen, de a Piarista Diákszövetséggel nincs közvetlen kapcsolat. A váci Piarista Házzal a legszorosabb kapcsolat a piarista szerzetesek Vácre való visszatérése után volt, de a kapcsolat most is élő. A Piarista Diák lapot igen, ismerem.

- *Szerinted az egyházi levéltárak „rangsorában” - ha lehet így fogalmazni – milyen helyet foglaltok el?*

- Abban a tekintetben különleges rangos helyet foglalunk el, hogy rendkívül sok regeszta (több ezer) készült el Schäffer György és Nagy Géza munkája nyomán a Püspöki Levéltár Protocollum consistoriale köteteiből, valamint a Káptalani Levéltár 18. századi anyagából. Ez mindenképpen unikális. A kutatók nagy része persze nem

ezt keresi, hanem családfakutatással és helytörténettel foglalkozik. Igen jó az internetes szolgáltatásunk is.

- *Milyen az együttműködés más egyházi levéltárakkal?*

- A Váci Székeskáptalan hiteleshelyi tevékenységeként a török hódoltság előtti időből kb. másfél ezer eredeti oklevél maradt fenn, de nem nálunk, mivel a káptalanak a törökök elől Vácról menekülnie kellett. Ezek összegyűjtése elkezdődött, az idei esztendőben a második kötet is meg fog jelenni. Az egyházi levéltárakkal persze a legtöbb kapcsolat az Országos Katolikus Gyűjteményi Központ által szervezett szakmai napok kapcsán van. Ezen alkalmakkor olyan módon specializáljuk a levéltárosokat, hogy az egyházi levéltárakban őrzött dokumentumokat minél jobban meg tudják érteni.

- *Milyen szakmai kapcsolatban állsz/álltok a Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Levéltárával?*

Osztálytalálkozók

Idén már a 77. lesz! Barsai Jánosék nem állnak meg!

Tavalyi lapszámunkban beszámoltunk a rekorder 76. érettségi találkozóóról. A 94 éves Barsai János Barátomtól ismét kedves levelet kaptam:

Kedves Tamás!

Szíves tudomásodra hozom, hogy a 77. érettségi találkozókat 2024. június 1-jén 11 órakor tartjuk szentmisével kezdve a Budapesti Piarista Kápolnában. A szentmise megtartására idén is Ruppert József atyát kértük meg. Résztvevők: volt diákok: 3 fő, feleségek: 2 fő, özvegy feleségek: 3 fő és a rokonság.

A szentmise után ebéden veszünk részt, amelynek szervezése még folyamatban van. Tudomásunk szerint a Budapesti Piarista Kápolnában 77. éves érettségi találkozót még soha nem tartottak, amely találkozóra emléklapot nem készítenek, felsőbb vezetőket egyelőre nem hívtunk meg.

Szeretettel, János bátyád (dr. eng. Barsai János)

74 éves lenne Esterházy Péter író, piarista öregdiák

„De szerettem a piaristákhoz járni! Más ember volnék a gimnázium nélkül, de nem akarnám rájuk tolni a felelősséget. Szerintem amúgy sem tudják, milyen sok jót tettek velem. Most kicsit meghatódtam, de ezt kemény kézzel letöröm. Letörve.” - Esterházy Péter: Hasnyálmirigynapló.

Anno, a Magyar Piarista Diákszövetség Hírlevelének főszerkesztőjeként közzétettem szeretett pater Kincs Lajos, egykori latintanárnok halálakor: akinek tanítványai közül van kedve, írjon róla, és megjelentetem a Hírlevél különszámában. Pár nap múlva emailt írt Esterházy Péter. Aztán leveleztünk, szerettem volna interjút készíteni Vele, de a Teremtő magához szólította. A Diákszövetségben akkor néhány idősebb öregdiáktársunk vitába szállt velem, szabad-e Esterházy Péter gondolatait megjeleníteni hasábjánikon. A vitaasztalnál ülve Borián Tibor halkan, a tőle szokott kézfeltartásával jelezte, hogy „Na! Na! Álljunk meg! Péternek abszolút helye van a Diákszövetségben, gondolatait pedig kell közölni kiadványainkban!” A vita le volt zárva. Számos könyvét olvasva,

- A Piarista Levéltár vezetője, Koltai András fontos szerepet játszik az egyházi levéltárak összefogásában, melynek mi is részesei vagyunk. Magam is végeztem kutatást a Piarista Levéltárban Himfy Ferenc egyházmegyes papunkkal kapcsolatban, mivel ő jó barátságban volt Holl Béla piaristával, akinek amúgy köszönhetjük az Egyházmegyei Könyvtár muzeális gyűjteménye nagy részének összeállítását.

Lapunk nevében köszönöm a beszélgetést, külön a tartalmas tájékoztatást a levéltári-könyvtári tevékenységről. Ez utóbbi témába talán túlzottan belemerültünk, de úgy érzem, személyedben egy erre hivatott elmélyült szakember „tollából” hasznos, sokunk számára igencsak újszerű ismeretekhez jutottunk, amelyekre e lap hasábjain eddig nem nyílt lehetőség. Ezt most - jóvoltából pótolhattuk - új ismeretekkel gyarapodva.

dr. Kölcsei Tamás

*(Esterházy) Péter”
Szívesen és hálásan*

Szívesen és hálásan gondolok a Piarista Gimnáziumra, és szívesen is beszélek erről mindig (aminek csupán az a hátulütője, hogy többnyire ugyanazt, ugyanazokat mondom – igaz, a „kérdés” is ugyanaz).

Ha fontoskodni akarnék, és az emlékezés műfajához ez majd nem hozzá is tartozik, úgy mondanám, hogy (számomra) három oszlopa volt ama gimnáziumi létnek. Ez a háromféleség három tanárhoz köthető, három tanítás vetőmagjának lehettem (lám, kicsit stílusficamos) kövecses talaja.

Az, hogy én matematikusi diplomát szereztem, az inkább volt Pogány tanár úr szenvedélyességének köszönhető, mint az enyémmé. Ez a szenvedély nem volt veszélytelen, aki nem tartott vele, azt legyűrte, nem túlzás talán: megalázta. Az az égő viszony, amely tanár és tárgy között létezett, élmény és példa számomra azóta is. Ekkor tanultam meg a tudást becsülni, s bonyolódtam bele a tanulás kalandosságába is.

Kincs tanár úr elsőre éppen az ellenkezőjének látszott, aki maga volna a szenttelenség. Fokozatosan derült ki, hogy a látszólag hüvös tartózkodás mélyén szintén valami tűz lobog, az igazságosságé. (Áldott kettesek, melyeket osztályelsőként kasszíroztam...) Ezt, diákok, lassan tanultuk meg becsülni, azt hittük, hogy ez magától értődő. De ahogy múltak az évek, kiderült, hogy ez a legkevésbé sem magától értődő. És az is kiderült, hogy az igazságosság az személytelen, de Kincs tanár úr hozzánk való viszonya egyáltalán nem az, figyelt ránk, ismert minket, és a maga geometrikus szeretetével terelt. S talán még ma is így van, örök osztályfőnök.

A harmadikféle tanítás Jelenits tanár úr nevéhez köthető. Ha az előző két oszlopot a Tudás és az Igazságosság

dicséretének fogjuk föl, akkor e harmadikat az Egész dicséretének nevezhetjük. Jelenits tanár úr akármilyen kicsi dologról szól is, az egészről beszél, arra figyelmeztet. Az Egész dicsérete számomra azonos a hittel. Hogy valamelyest frivolan fogalmazzak: egy egyházi iskola, amely még a hitről is hitelesen tud szólni – ennél kívánni sem lehet többet.

Többszörösen is jólesett akkor odajárnom. A legfontosabbat, a belülről már elmondtam. De kívülről is jó volt, mert az iskola nagy presztízzsel bírt, emlékszem, hogy az egyetemen is elismerőleg bólogattak, látván, honnét jövök. Ez 68-ban történt. Mondjuk, két évvel előbb is bólogattak volna, és szó nélkül kivágtak volna (klerikális reakció gyanánt, fölteszem). Azaz ennek az egész vállalkozásnak, egyházi iskolába járni, volt valami enyhe ellenállás jellege. Ez főleg a szüleinket mutatta jó fényben, amire egy kamasznak nagy szüksége van. Furcsa, érdekes volt ez a bátorság, némiképp jellemző a Kádár-korszak kontúrnélküliségére, hogy miközben az egész társadalom belenyugodott ezen időkbe (szó szerint: ahogy akit fejbe vertek, arccal a sárba esik bele, úgy nyugodott bele az ország a van-ba, lassan bele), mégis jelezte, jelezhette, hogy volna itt más is, mint a belenyugvás.

Az iskola sziget volt, miközben az ország természet-szerűleg nem volt az, illetve egyszerre volt kint is, bent is (amiről most szívesen elfelejtkeznénk).

Részlet „Esterházy Péter: Egy kékharisnya följegyzései”-ből.

*Szeretettel,
dr. Mikecz Tamás*

Egy kis történelmi visszpillantás: Rákóczi Ferenc fejedelem kapcsolata a piaristákkal

Történelmi ismereteinkből jól tudjuk, miként menekült el az ifjú fejedelem Bécsújhelyről, abból a börtönből, ahol anyai nagyapja, Zrinyi Péter raboskodott és végezték ki. Alighogy kalandos úton (főleg Lehman börtönkapitánynek és részben a jezsuita Sagel atyának köszönhetően) megszabadult a bécsújhelyi fogságából, társaival eszevesztett menekülésbe kezdtek, hogy a szabadság földjére lépjenek. Kíséretében volt a hűséges, 20 éves Berzeviczi Ádám nevű apród, a podolini piaristák volt növendéke. A derék „öregdiák” kíséretében a szabadság földjét átlépve, Podolinban álltak meg. Az ifjú apród rögtön felkereste egyik volt tanárát, aki meleg szívvel fogadta őket, és bőségesen ellátta a csoportot élelemmel. Más források szerint maga a podolini rendház látta vendégül az ifjú fejedelmet, menedéket nyújtva neki és kísérő társainak. Másnap folytatták útjukat Lengyelországba – immár szabadon. A podolini piaristáktól kapott nagy segítséget

soha nem felejtette el Rákóczi, s hálából a rendnek minden évben több hordó tokaji bort küldött misebornak.

A podolini piaristáknál eltöltött időt Sík Sándor „A podolini diákok” c. színművében elevenítette fel. A darabban több piarista szerzetes (Schrade Bernát, P.Kraus Zsiga) mellett a volt piarista diák, Rákóczi apródja, Berviczki Ádám és persze az akkor 24 éves Rákóczi szerepel. A jelenet a rendház bástyatornyának földszinti szobájában játszódik le, méltó emléket állítva a nagy eseménynek, amelyre a Piarista Rend nagy büszkeséggel tekinthet vissza. Nem túlzás azt állítani, hogy a podolini piaristák által nyújtott segítség szárnyakat adott az ifjú fejedelemnek, aki a piaristáktól hálás szívvel elköszönve útnak indult, s megkezdhette a szabadságharc megszervezését, irányítását.

dr. Kölcsei Tamás

Zsódi Viktor tartományfőnököt választották a Férfi Szerzeteselöljárók Konferenciájának elnökévé

Május 3. és 5. között tartják Budapesten a kezdeti kép 2024. május 2-án, csütörtökön tartotta a Férfi Szerzeteselöljárók Konferenciája plenáris ülését Budapesten. A tanácskozáson a rendi vezetők áttekintették az elnökség által készített beszámolót és a jóváhagyták a 2024-es év költségvetését. A plenáris ülés feladata volt az elnökségi tagok megválasztása, akiknek mandátuma három évre szól. A titkos szavazás során az elnökség tagja lett

András Attila jezsuita provinciális, Barta Szabolcs lazarista tartományfőnök, Berhidai Piusz ferences előljáró és Hortobágyi T. Cirill pannonhalmi főapát.

A magyarországi Férfi Szerzeteselöljárók Konferenciájának elnöki feladatait 2027-ig Zsódi Viktor piarista tartományfőnök látja el. Ez ideig Cirill főapát úr töltötte be az elnöki tiszttel, akinek a tagok megköszönték eddigi munkáját.

„Szövetkeznünk kell egymással!” – a Landriani-hálózat létrejötte

2024. április 23-án online találkozó keretében kezdődött el a Landriani-hálózat szerveződése. A rendtartomány legtöbb jelenlétéből (Balatonberény, Budapest, Kecskemét, Mosonmagyaróvár, Nagykanizsa, Szeged, Vác) érkeztek résztvevők az alkalomra.

Tiszteletreméltó Glicerio Landriani (1588–1618) Kalazanci Szent József rendalapító szentéletű munkatársa volt, különösen kitűnt a gyermekek csoportos imájának vezetésével és a vasárnapi szentmisék utáni hitoktatás megszerzésével Róma különböző templomaiban.

Zsódi Viktor tartományfőnök bevezető előadásában kiemelte, hogy a cselekvés egységességének javítása érdekében az iskola (formális nevelés), a nem formális nevelés szereplői és a piarista keresztény közösség együttműködését segíteni és támogatni kell, valamint teret kell teremteni a dialógusuknak.

A Landriani-hálózat célja, hogy a közösségi és apostoli tényezőket, és a körük épülő kapcsolatok szövődését összefogja és tevékenységeiket összehangolja.

A reményeink szerint a Landriani-hálózatban könnyebb megtalálni azt a dinamikát, amely a személy minden összetevője közötti szövetség hordozója kíván lenni: a tanulás és az élet között; a generációk között; a tanárok, a diákok, a családok és a civil társadalom között, annak szellemi, tudományos, művészeti, sport, vállalkozói és szolidáris megnyilvánulásai.

Ferenc pápa szavai külön hangsúlyt kaptak: „Szövetkeznünk kell egymással, hogy lelket adjunk a formális és informális nevelési folyamatoknak!”

Piarista Rend Magyar Tartománya

Fenntartható katolikus iskolák – Konferencia a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen

Fenntartható Katolikus Iskolák, a katolikus egyházi iskolák fenntarthatóságának kérdései a múltban címmel szervezett konferenciát a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Vallás és Társadalom Kutatóintézete (VTKI), valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Szent II. János Pál Pápa Kutatóközpont Teremtésvédelmi Kutatóintézete április 17-én.

Konferencián történeti, jogi és társadalmi megközelítésben vizsgálták a magyar neveléstörténet sarkalatos pontjait: hogyan jöttek létre ezek az intézmények, miből tudták fenntartani magukat, kik, hogyan és mit oktattak ezekben az intézményekben. Milyen volt az állam kapcsolata a legnagyobb iskolafenntartó szervezettel, vagyis a katolikus egyházzal? Az évszázadok során milyen jogi intézményrendszer épült a magyar iskolák köré?

„Nemhogy ki kell hagyni a vallások és az egyházak szerepét a társadalmi kérdések vizsgálatából, épp ellenkezőleg: nem érthetjük meg ezeket a folyamatokat a vallási aspektusok említése és vizsgálata nélkül” – jelentette ki köszöntőjében Török Bernát. Az NKE EJKK főigazgatója felidézte: a kutatóközpontot öt évvel ezelőtt hozta létre az NKE azzal a céllal, hogy a magyar közzolgálatiág működése szempontjából fontos témákról – geopolitika, politikaelmélet, eszmetörténet, információs társadalom, történettudomány – szervezett formában folytassanak kutatásokat. Kiemelte: az említett témák között az egyik közös pont a vallás, ezért három évvel ezelőtt megalakult az EJKK Vallás- és Társadalomkutató Intézete. Tévesnek nevezte a vallások társadalmi szerepének csökkentését, mert véleménye szerint épp a szekularizáció révén tud-

juk biztosítani azt, hogy mindenki a maga vallása szerint vegyen részt a társadalmi folyamatokban.

Komplex módon kell a fenntarthatóságról beszélni, amelyben megjelennek a gazdasági és a karizmatikus szempontok, illetve az egyéni tulajdonságok is, nem csupán az anyagiak – idézte a piarista rend Mexikóban megtartott Egyetemes Káptalanján elhangzottakat Zsódi Viktor. A Piarista Rend magyarországi tartományfőnöke úgy fogalmazott: arra kaptunk meghívást, hogy a fenntarthatóság szempontjából értelmezzük az idők jeleit, amelyekben megjelenik az isteni gondviselés is.

Ujházi Lóránd, a konferencia főszervezője a Megszentelt élet intézményei a béke és a társadalmi fenntarthatóság szolgálatában címmel tartott előadást. Ebben a Ferenc pápa 2022-ben kiadott Praedicate Evangelium kezdetű apostoli konstitúciójában újrászabályozott Szentszék működésének joganyagát mutatta be a megszentelt élet intézményeire vonatkozóan, a béke előmozdítása és a fenntartható társadalom szempontjából.

Az előadások között több piarista intézmény történetével is megismerkedhettünk. A délelőtti előadók között

Szekér Barnabás, a Piarista Központi Levéltár munkatársa a Piarista konviktusok a 18. századi Magyar Királyságban – Kérdések és válaszok a forrásanyagtól a fenntartható működésig címmel tartott előadást. Ebben a piarista rend magyar tartományának iskolái mellett működő konviktusokat tekintette át a 18. században.

Iskolafejlesztés mindenáron? Cörver János és a pesti piarista kollégium kiépítése (1755–1764) címmel Koltai András, a Piarista Központi Levéltár vezetője azt mutatta be, hogy az 1755-ben Bajtay Antal, a piarista rend akkor magyarországi tartományfőnöke által a rendje számára megvásárolt Eszterházy Ferenc tárnokmester pesti palotája és az ahhoz tartozó, Duna-partig nyúló telken elindult intézménykiépítés és az ekkor elindított új rendi stratégia hogyan alakult a következő évtizedekben.

Balla János piarista szerzetes A piarista rend fenntarthatóságának kérdései a 19. századi pénztárkönyvek tükrében címmel tartott előadást, amelyben öt pénztárkönyvet mutatott be, rámutatva forrásértékükre, 1847-48-as évet kiemelve gazdaságtörténeti szempontból.

Forrás: NKE, PRMT

Kezdeti képzésben lévő piarista szerzetesek európai találkozója Budapesten és Vácott

Május 3. és 5. között tartják Budapesten a kezdeti képzésben lévő piarista szerzetesek európai találkozóját. A találkozón Szlovákiából, Lengyelországból, Olaszországból, a spanyolországi Emmausz és Betánia rendtartományokból és Magyarországról összesen 45 szerzetesnövendék, novícius, jelölt és növendéknevelőik, valamint Carles Gil Sauer, az európai tartományokért felelős generálistasszisztens vesz részt. Pénteken a találkozó résztvevői meglátogatták a rendtartomány levéltárát és múzeumát, részt vettek a budapesti Piarista Gimnázium ballagási ünnepségén, délután pedig nagy sétát tettek Budapest nevezetességei között. A városnézés a Gellért-hegyi Sziklakápolnában közös vesperással

fejeződött be. Szombaton a szerzetesi étellel kapcsolatos előadásokkal, beszélgetésekkel és váci kirándulással folytatódik a program. Orden de las Escuelas Pías

Magyar Piarista Diákszövetség Közhasznú szervezet

Elnök: Strommer Pál, **Főtitkár:** dr. Wiedemann János

Adószám: 19013581-1-41

Számlaszám: 1. számla: **CIB Bank:** 10700024-70492613-5110 0005

BIC (SWIFT) kód: CIBHHUHB

IBAN szám: HU26 1070 0024 7049 2613 5110 0005 és

2. számla: OTP Bank: 11708001-20504685

BIC (SWIFT) kód: OTPVHUHB

IBAN szám: HU68 1170 8001 2050 4685 0000 0000

Székhely: 1052 Budapest, Piarista köz 1.

Honlap: <http://www.mpdsz.hu>

E-mail: iroda@mpdsz.piarista.hu

Tagnyilvántartási ügyek:

Novotnik Ádám: + 36 20 268 61 54

Hivatalos órák: az irodai ügyelet a járvány ideje alatt szünetel

Gazdasági ügyek: dr. Kovács György

E-mail cím: drgykovacs@gmail.com

Tagdíj: aktív keresőknek évi 7000 Ft. Nyugdíjasoknak, tanulóknak évi 3000 Ft. Külföldön élők tagdíja 40 € vagy annak megfelelő más deviza.

Adományokat a fenti számlákon köszönettel fogadunk. Befizetés a kiküldött csekkel vagy banki átutalással a fenti számlákra lehetséges.

Készült a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával.

**Nemzeti
Együttműködési
Alap**

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

A Piarista Diák következő, 98. száma 2024. őszén jelenik meg.

Lapzárta: 2024. szeptember 15.

Piarista Diák • Kiadja a Magyar Piarista Diákszövetség • Nyilvántartási szám: 163/440/1/2008
Szerkeszti a Sajtóbizottság: Borza György senior és dr. Mikecz Tamás, Felelős kiadó: Strommer Pál elnök